

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“
z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristo petih vrst: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Drag. Strucelj. — Tiska in zalaga „Gor. tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Jos. Krmpotić).

Volitve pred durmi.

Bliža se čas novih volitev v državni zbor! Županstva so morala že prirediti imenike volilcev in predložiti po jeden prepis pristojnemu političnemu oblastvu. Na Tolminskem bi se bilo moralo to zgoditi do 14., v goriškem okraju pa do 16. t. m.; ali dvomimo, da so vsa županstva mogla izvršiti to delo v takó kratkem času!

Oblastvom se zeló mudí, kakor se vidi. In res nam prihajajo z Dunaja poročila, da proračunska razprava v poslanski zbornici se vrši čudovito naglo; poslanci in vlada menda že komaj čakajo, da se razidejo «auf Niemeherwiedersehen» v starem, obnemoglem parlamentu.

Nove volitve so torej pred durmi! Vsak hip nam lahko naznani žica novico: državni zbor je razpuščen! In volilno gibanje bo takoj v polnem ognju!

Ves politički svet pričakuje z napeto radovednostjo izida letošnjih volitev! Stari parlament, govorili smo vedno, je bil nesposoben za sleherno večje pozitivno delo. — Kaj pa bo z novim, v kateri pridejo zastopniki doslej brezpravnih slojev? Kakošen bo novi položaj v tem državnem zboru? Kakó ga bo skušal voditi grof Badeni?

To so vprašanja najbližje prihodnosti. Toda še bliže nam je vprašanje: Kakó se dovrše te volitve za slovenski narod? Ali bodo znanilke lepše sreče, po kateri toliko hrepenimo?

Že sedanji zastopniki slovenskega in bratskega naroda hrvaškega so se izrekli, da v novem državnem zboru bodo morali biti združeni vsi zastopniki obeh narodov v jeden sam — jugoslovanski klub, ako bodo hoteli kaj doseči. To izjavo sta sprejela oba naroda z velikim oduševljenjem, saj sta jo pričakovala zadosti dolgo! — Ali se uresniči ta prekrasna ideja?! Zdi se, da se izvrši!

Obmejni Slovenci in Hrvatje ne delajo ovir; težave so le na Kranjskem. Ali tudi tam so se vršili dogovori odposlancev narodne in takozvane katoliške stranke, ki so baje imeli zaželjeni uspeh. Dne 21. t. m. se bo pa vršil shod zaupnih mož katoliške stranke; od tega shoda je vse zavisno: mirne volitve na Kranjskem in — jugoslovanski klub! Mi upamo, da ta shod zaupnih mož ne bo delal ovir, pač pa, da i on oduševljeno pozdravi — jugoslovanski klub; saj vendar vsak poslanec bo moral vstopiti v ta klub, ki bo imel pač dovolj hvaležnega posla za složno delovanje obeh strank. Slovenski narod

pričakuje torej z radovednostjo, kaj sklene shod slov. kat. stranke 21. t. m. v Ljubljani! Zaupniki naj pomnijo, da bodo oni odgovorni za vse posledice! Že sama misel na toliko odgovornost je takó resna, da mora strezniti vsakega še takó napetega strankarja. Pričakujemo torej najboljših poročil o shodu 21. t. m. v Ljubljani!

Nova peta volilna skupina (kurija) prinese še več živahnosti v volilno gibanje. Slovenci pridobimo več novih poslancev, med temi enega tudi pri nas na Goriškem, kakor je razvidno iz članka in razkaza v zadnji «Soči». Da bo ta poslanec naš, o tem menda ne dvomijo niti naši nasprotniki. Vendar bi nam prav radi kalili vodo, ako bi le kje mogli; zategadel bo treba previdnosti tudi tu!

Naši nasprotniki osredotočijo ves boj, da bi si zopet pridobili mandat v skupini veleposestnikov, kateri so zgubili po hudi borbi pred šestimi leti. Najhujše jih peče ta izguba, toliko bolj, ker jim je otel ta mandat mož, katerega iskreno sovražijo. Ali prav v tem možu smo dobili Slovenci zastopnika, kakoršnega nujno potrebujemo; srečne se smemo šteti, da smo dobili takó uplivnega in takó neumorno delavnega zagovornika, kakor je visokor. g. Alfred grof Coronini.

In proti njemu se vrže v boj na življenje in smrt vsa irredenta, vse lahonstvo liberalnega in «katoliškega» tabarja. Ta volilna borba bo hujša od one l. 1891.

Ali bomo mi Slovenci mirno gledali, ko se bodo pripravljali naši nasprotniki na tolik naskok proti nam? Menda ne! Goriški Lahi in Furlani, katerih je tretjina, imajo že zdaj dva zastopnika v državnem zboru, dvetretjinska slovenska večina pa ima tudi le dva; pravično je torej, da dobimo Slovenci še tretjega zastopnika v peti volilni skupini, ne da zgubimo katerega sedanjih.

Zategadel bomo morali Slovenci napeti vse moči, da se ne posreči zlobna nakana nasprotnikov. Na dan volitve v veleposestvu ne bo smel izostati niti eden slovenski glas. Vsi do zadnjega bodo morali priti, ako hočejo, da jih bomo sploh še smatrali za Slovence. Radi ali neradi, iz ljubezni ali tudi proti svojemu «prepričanju», toda priti bodo morali in kompaktno glasovati za narodnega kandidata, da preprečimo takó nakane sovražnih nam nasprotnikov.

Naše geslo bodi torej: Vsi na volišče! — Ako nas nasprotniki ukljub

temu premagajo, ker bo njih število v imeniku volilcev večje od našega, tedaj ne bode to nikaka sramota za nas in ne bo žalilo našega kandidata! Toda pečat večne sramote bi si morali pritisniti na čelo, ako propademo po svoji krivdi, ako bomo imeli številno večino volilcev, pa nekateri izostanejo pod to ali ono pretvezo! Izdajalce naj doleti večno zasramovanje užaljenega naroda!

Ker so potrebne resne priprave, opozarjamo že danes na morebitne reklamacije volilne pravice v veleposestvu. Vsak posestnik, ki plačuje veliko davka, a ni še bil prištet veleposestnikom, naj že zdaj prešteje: ali ne plačuje vsaj 50 gld. izravnega davka (najmanj 40 gld. mora biti zemljiškega davka in do 10 gld. hišnorazrednega davka). Taka pozornost je potrebna zlasti pri tistih posestnikih, ki plačujejo davek v več davkarij. — Toliko za danes! Natančnejši poduk priobčimo o pravem času.

Goriški Slovenci se torej bližamo prav resni volilni borbi. Ali nadejamo se, da zdrav razum našega naroda dokaže tudi letos vsem nasprotnikom, da njihova spletkarstva ne bodo imela nikdar več zaželjenega uspeha. — V to naj deluje vsakdo, ki hoče biti Slovenec! Na delo!

O gojitvi značajev.

(Govoril pri zborovanju učiteljske „Zaveze“ v Opatiji dne 20. avgusta l. 1896. g. Fr. Praprotnik.)

(Konec.)

Najvažnejši činitelj pri gojitvi značajev je pa odgojitelj sam, živi njegov izgled prejemo več, nego ves drugi pouk, in vse njegovo prizadevanje. Ako bi odgojitelj še toliko govoril o lepih značajih, ako bi iste kazal še tako slikovito na drugih osebah, sam pa bi bil brez značajneže, bode ves njegov trud ostal brez sadu, nikdar ne bode odgojil lepih in plemenitih značajev. Kar misliti ni, da bi brez značajni roditelji odgojili značajne otroke, brez značajni učitelj značajne učence. Besede niso nič proti izgledu, katerega daje učitelj učencem, in gorje šoli in učencem, v kateri se nauk križa z dejanjem in početjem učiteljevim. Kako bi vendar postali otroci goreči rodoljubi, ako pa učitelj sam rodoljubja ne pozna, ako se v javnem življenju nagiba sedaj na to, sedaj na ono stran, kakor pač veter vleče, ali kakor se mu za njegove osebne koristi ugodnejše dozdeva. Ta primer velja tudi za vse druge lastnosti, ki činijo skupaj blag in plemenit značaj. Učitelj mora biti povsod prav živ izgled svojim učencem, ako pa to ni, ako daje sam slab izgled, ako drugače živi, kakor uči, potem se naj nikar ne čudi, ako ostane ves njegov trud brez uspeha. Ako že dober izgled priprostega človeka dobrodejno upliva na njegove tovariše in bližnjo okolico, koliko trdnejša in vstrajnejša mora pač biti moč izgleda pri možu, ki je po svojem poklicu postavljen v sredino opazujočega ljudstva, na katerega se ozira

leznico. Železniški minister je izjavil v državnem zboru, da vlada predloži načrt zakona za zgradbo te železnice prihodnjemu državnemu zboru.

*Laške propovedi v Gorici. — Nekdo nam piše: Dne 27. decembra 1896., zadnje nedeljo, na dan sv. Janeza evangelista in ljubljena Jezusovega je propovedoval slavnostno propoved o „ljubezni“ ter unemal slavno občinstvo do mejsebojne ljubezni po besedah: „otroci, ljubite se mej seboj“, v italijanskem jeziku č. g. stolni vikar Frančišek Kodernac. Človek bi mislil, da se je med pridigo vsaj polovica Goriskega meščanstva trla po cerkvi, do zadnjega kottiča. Ravno nasprotno je bilo. Statistika pa pravi sledeče: Od posvetnega ljudstva je bilo, skupno po spolu, 61 ljudij in 3 otroci, med temi $\frac{1}{3}$ Slovencev in Nemcev, dalje 25 bogoslovcev, knez nadškof, prošt, 3 kanoniki, nadškofski kapelan, nadškofov sluga, propovednik in opazovalec. Skupno 98 ljudij, recem (osem- indevedeset.)

V nedeljo — na praznik sladkega I. J. — je bilo navzočih: 16 mož, okoli 40 žen, 22 deklic iz zavoda, 6 nun, 4 kanoniki, škofov kaplan in sluga — in bogoslovci ter nekoliko otrok. — Evo, kakošen sad sploh morejo roditi ital. propovedi v G., ko jih — lahko se reče — skoro nikdo ne poslušaa!!

*Telovadno društvo „Goriški Sokol“ bo imelo v letošnjem predpustu te-le zabave: 1. Plesne vaje 17., 24., 31. januarja in 14., 21. februarja vselej od 5.—8. zvečer. Vodil jih bo iz prijaznosti g. M. Ivančič. — Vstopnina za neude obojega spola 20 kr. — 2. Veselica s petjem, tambur., igro in malo plesno zabavo 7. februarja. — 3. Veliki ples v maskah in kostumih pustni torek 2. marca.

Za drugi dve zabavi se bodo razposiljala še posebna vabila. Neudje, ki se želé udeležiti katerihkoli zabav, si morajo oskrbeti posebno, na ime se glasečo vstopnico. — Vse zabave se bodo vršile v prostorih „Slovenske čitalnice“. Ob enem naznanjamo, da prihodnji teden prične glasbeni in pevski tečaj za deklice. Doslej je priglašeni že blizu 20. Ako imajo gg. udje še kako deklico, ki ima veselje do tega pouka, naj jo blagovole vpisati v ta tečaj, ki bo oskrboval goriškim Slovincem glasbeno izobrazene ženske glasove.

Smešnost ali zloba? — Po vseh mestih je ukoreninjena navada v gosposkih hišah, da učé plesati že — otroke od kakega 12. — 14. leta naprej. Prirejajo se celó otroške plesne zabave, otroške maskerade, v Trstu celó otroški korso na debeli četrtek! In ni ga človeka, ki bi se nad tem spodtikal! Takó je pri drugih narodih! Tudi pri goriških Lahih je takó, a še nikdar nismo čitali v ultraklerikalni „Eco“, da bi klicala ogenj in žveplo na prirejalece takih zabav ne na liste, ki jih naznanjajo!

Pri Slovincih je izjema tudi v tem pogledu. Nekaj rodbin naše čitalniške gospode hoče tudi prirejati take zabave za svoje otroke, v kar ne bodo iskali šele dovoljenja „P. L.“ Naznanilo je prinesla jedna gospa v naše uredništvo in prosila, naj se priobči že v „Primorcu“. To se je zgodilo! — Ali takoj je zagrmel velepobožni „P. L.“ in vzdihoval: „Lep nauk!“ — Sledil je seveda takoj branjevski „pejtagasem“, ker je dejal: „Potem se stuli, da tak list ni zabranjen. Stran s „Sočo“ in nje sinom „Primorcem“. — Kje se tu dasta ločiti smešnost in zloba „na katoliški podlagi“, naj rzsodijo čitatelji sami.

Hujskarije po cerkvah. — Vsi blagoslovi, vsi neverjetno pretkani napor niso pomagali „Primorskemu Listu“, ki je moral zategadel zopet povišati ceno. Vrhu tega so zagnali ob novem letu zopet nov hrup — strahovito skandalozen lov na naročnike. Ti „osrečevalci naroda“ imajo naše ljudstvo za strašno neumno, ker menijo, da bo še vedno verjelo v take „Blaževe žegne“; časi vraž in praznih ver izginjajo, a tega ne morejo prav verjeti tisti, ki so se doslej debelili ob nevednosti ubogega našega ljudstva.

In vse take spletkarije pokrivajo z imenom — nadškofa goriškega. „P. L.“ sam je razglasil škofa za svojega agitatorja, dasi ni

verjetno, da bi mogel kak škof priporočati tako duševno revo, kakor je sedanje glaslice treh „akademično izobrazeni“ kaplanov. Saj je vendar prejasno, da bi se vsak cerkveni dostojanstvenik le kompromitoval pred razumnimi ljudmi, a — kaj vse bi verjele „brumne ovčice“ nevednega ljudstva, to itak nima nikake trajne cene.

Nekateri gospodje pa so škandalozno zlorabili prižnice in spovednice za — lov na naročnike „P. L.“ proti „Soči“ in „Primorcu“. Hudič in pekel, smrten greh, — to so bila najmanjša strašila za tiste, ki bodo čitali „S.“ in „P.“. V Biljah so morali celo misijonarji prihiteti na pomoč. Na Št. Viski gori je župnik Valentičič kar besnel proti „S.“ in „P.“; sam je tekal po hišah in silil ljudi, da bi vrnili naša lista. Tudi ljubušenski vikar Leban je strašil ljudi s smrtnim grehom. Da, celó doli v furlanskem Flumicelu je župnik prepovedoval „Sočo“. — Prosimo svoje prijatelje natančnejših poročil, ob enem pa, da se nikjer ne udajajo „radi ljubega miru“; ako nekateri gospodje ne morejo živeti brez prepira, naj ga pa imijo!

Poštné novice. — Pri poštnem uradu št. 3 v Gorici (v Gosposki ulici) bo kmalu dodeljena tudi brzajavna postaja za oddajanje brzajavk. To je zopet prav lepa pridobitev. — Slovenci smemo biti zadovoljni, da smo začeli prvi drezati za napravo te poštné in brzajavne podružnice v Gorici. — Upanje je tudi, da telefonska zveza se kmalu razširi v interurbano, t. j. Gorica bo zvezana s Trstom in tako tudi z Dunajem. Šele potem bo v Gorici več naročnikov! Vsak zdravnik, odvetnik, vse kavarne, gostilne itd. bi morali imeti telefonsko zvezo!

Brzajavne postaje dobé na spomlad tudi poštni uradi v Rihembergu, v Dornbergu in v Št. Petru.

V Biljah se osnuje nov poštni urad, katerega so želeli volilci pri znanem volilnem shodu obeh gg. državnih poslancev dr. Gregoričiča in grofa Coroninija. — Vsled te nove pridobitve bo imel bližnji Št. Peter jedno poštno zvezo na dan več. — Služba c. kr. poštarja v Biljah je že razpisana. Plača bo 150 gld., za urad 40 gld. Varščine je treba položiti 200 gld. Prošnje treba poslati ravnateljstvu v Trstu.

Državni poslanec Spinčič se je dotaknil v svojem govoru jako koeljivih dogodkov v poštni upravi na Primorskem, vprašal je:

„Prvič: Ali je res neka manipulantinja v Trstu iz razlogov, katerih tu navajati ni umestno, bila odpuščena, kmalu potem pa pri poštnem uradu v S. Lorenzo del Pasenatico vender-le sprejeta kot ekspeditorica, in ravno tako tudi kmalu potem zabeležena za službo v Trstu? Jeli znano visoki poštni upravi, da, kakor druge poštné urade, tudi onega v S. Lorenzo nadzoruje isti nadkomisar, radi katerega je bila navedena manipulantinja odpuščena iz službe v Trstu?“

Je li drugič znano visoki poštni upravi, da je bila v Trstu nameščena Karolina Caleari zaradi pri skontriranju baje najdenega primanjkljaja 10 gld. 35 $\frac{1}{2}$ kr. odpuščena in da kljub opetovanim prošnjam vendar ni bila sprejeta več, če tudi je znano, da pri skontriranju samem ni bila izključena pomota, da je celo isti dan od c. kr. poštnega uradnika bila potrjena?

Jeli tretjič resnica to, da je ta Karolina Caleari žrtva omenjenega nadkomisarja, kakor mnogo drugih oseb? In če to ni resnica, zakaj vendar poštno oblastvo ni sililo na to, da bi se njegove in proti njemu pri kazenskem sodišči vložene ovadbe dalje preiskovale in s pravilnim postopanjem končale, temveč so se vrgle „ad acta“?

Je-li četrtič res, da neki poštni sluga v Trstu z imenom Gorlatto, kateri je hudo obdolževal nadkomisarja, ravno po pomoči tega nadkomisarja, ni bil prav nič kaznovan, kakor bi moral biti, ampak se mu je koj po onem dnevu, s katerim je potekel rok za rekuza do ministerstva, katerega je sploh na prigovarjanje pustil poteči, dala trimesečna predplača ter so ga pustili v Trstu, kjer se je vedel kot „prijatelj“ gospoda nadkomisarja. Meni-li najvišja poštna uprava, da je imenovani nadkomisar z Gorlatlijem postopal

tako iz krščanske ljubezni, z Gorlatlijem, kateri je pred tem bil pisal, da se hoče zaradi spletk gospoda nadkomisarja usmrtiti?“

„Slov. Narod“ dostavlja:

Tudi mi pravimo: Tako je! Koliko se je že o tem in istem nadkomisarju pisalo po naših listih, govorilo v deželnem zboru, razpravljalo pri sodiščih! Lahko rečemo, da že vrabci leta in leta čivkajo o teh rečeh po strehah blizu ces. kr. pošte. Cela vrsta užaljenih in oškodovanih oseb se je že pritoževala zaradi tega nadkomisarja. Pa vse zaman. Razširila se je celo verjetna govornica, da se ga tisti, ki so nad njim, bojé, in da že sami vedó, zakaj. Saj bi vendar drugače ne bilo mogoče, da se ovadbe proti njemu niti disciplinarno ne preiščejo, take pritožbe, katere, če so resnične, ne bi dopuščale, da bi tak „uradnik“ le še jedno uro ostal na svojem mestu! Sedaj, po govoru poslanca Spinčiča, mislimo, da se vsaj konečno gane najvišja poštna uprava. Stvar je v zbornici obudila toliko ogorčenja, da je gospoda pri tržaškem ravnateljstvu ne bo več pritajiti mogla. Torej naj pride metla, pa prav raskava!

Imenovanje. — Goriško mestno starišinstvo je imenovalo v jedni zadnji sej g. Ivana Kraševca definitivnim učiteljem v Starigori.

Agro monfalconese. — Naši poslanci so dobili iz Furlanije mnogo zahvalnih pismem za znamenito interpelacijo v deželnem zboru. — Da bi lahonski listi ne slepili furlanskega ljudstva, smo priredili italijanski prevod in ga razposlali v 1000 iztisih. Zdaj naj pa lahonski listi le zavijajo, kolikor jim drago. — Čujemo, da konsorcij pripravlja odgovor; radovedni smo, kakó se bo pral, oziroma kakó bo vabil milijone v žep peščice laških bogatinov.

Isto interpelacijo je stavil grof Alfred Coronini tudi v državnem zboru in to z razlogom, ker deželna vlada v Trstu navadno zadržuje neljube ji interpelacije in sklepe dež. zbora.

„Corriere“ se je silno zvijal in repenčil na naše poslance, ali stvarnega ni nič povedal. Našel je le prav natančno (— podatke je dobil iz c. kr. urada! —) vse svote, katere je potrosila država za ceste v slov. delu dežele! — Smešni ljudje! Ali naj ljudstvo samo gradi — državne in take ceste, katere so v velikem delu strategiskega pomena?! Ali niso vse te ceste največ Gorici v korist?! — Ali pustimo to! Saj interpelacija naših poslancev hoče, naj vlada potrosi milijon za furlansko ljudstvo in ne za deset laških bogatinov! Oficijozni „C.“ je torej slab zagovornik svojih rednikov!

Par popravkov. — Č. g. kaplan Ivan Koršič, ki bo naslednik č. g. Budinu na Travniku v G., pride iz Rihemberga in ne iz Komna.

V zadnjem „P.“ smo poročali, da v Rodežu nad Desklami so ubili srnjaka. Poročajo nam, da so ubili v Rodežu nad Desklami — divjega kozla.

V Št. Andrežu poučuje g. Andrej Vogrič, povodnja „Goriškega Sokola“, novi pevski zbor, ki šteje za zdaj 15 udov; ti prav redno prihajajo k vajam. Že par mesecev je bil pouk v teoriji, zadnji čas pa pričel tudi že pevski pouk. — Pevski zbor je kupil pri narodni tvrdki Lenarčič & Co na Vrhnikih nov harmonij, ki stane le 70 gld., a je prav krasno delo. Narodna tvrdka Lenarčičeva se je s tem najboljše priporočila. Opozarjamo pevška in bralna društva, naj si omislijo take harmonije.

Iz Šempasa smo prejeli te-le vrstice: „Gospod Maks Klodič vitez Sabladoski, sin c. kr. deželnega šolskega nadzornika v Trstu, je bil imenovan c. in kr. nadomestnim poročnikom pri slavonskem pešpolku št. 78, baron Siskovič, naborni okraj Osek. — Častitamo!“

Pri onem pešpolku sta služila dva Gorličana, prej gospod Adolf Monari plem. Neufeld, ki ima sorodnike v Šempasu, kot polkovnik, in g. Karol Čibej kot nadomestni poročnik, sedaj c. kr. notar v Komnu. — Ta novica razveseli marsikaterega Gorličana.“

S Trnovega pri Kobaridu nam pišejo: „Tukajšnje starašinstvo je v seji dne 3. t. m. enoglasno imenovalo visokorodnega gospoda Miroslava grofa Marenzija. c. kr. okrajnega glavarja v Tolminu, za njegovo neumorno delovanje v korist tukajšnjega okraja, za častnega občana.“

Angeljsko petje. — Iz Sela pri Črnicah se nam piše: „Na dan novega leta nas je iznenadilo zares angeljsko petje mešanega zbora tukajšnje šolske mladine pod vodstvom g. učitelja Ig. Bajta pri sveti maši v cerkvi sv. Mihaela v Selu. Čemu torej mučiti pevce in poslušalce z latinskimi mašami, ko je slovensko petje tako lepo?“

V Gorici je umrl znani odvetnik dr. Enrico Luzzatto, po narodnosti in veri žid, ki je bil jeden glavnih kolovodij laškoliberalne stranke. Star je bil 58 let. Zadnji čas je bil zopet mestni starašina. — Sijajen pogreb se je vršil v nedeljo iz Gosposke ulice na židovsko pokopališče.

Ropotanje z lece. — O praznikih je pripovedoval g. črniški dekan na leci o nekem goriskem in ljubljanskem krivem proroku. Sevě, večina ga niti razumela ni. — Tudi črniški kaplan je iskreno priporočal svojim ovčicam: „Primorski List“. In vsa taka sredstva nič ne pomagajo — slabi stvari! Naravno!

Poučevanje v plesu za otroke je pričelo v sredo, 13. t. m., zvečer od 5. do 7. ure v dvorani „Slovenske Čitalnice“. Plača se 2 gld. na mesec za otroka. Poučujejo se otroci čitalniških članov in drugih rodbin slovenskega razumnštva v Gorici. Prijave za plesni pouk sprejema čitalniški čuvaj g. A. Koršič in gospa Drufouka v ulici Sv. Klare št. 3.

Požar v Bolcu. — Na sv. Tri Kralje zvečer je nastal v Bolcu poleg glavnega trga velik požar, ki je uničil par hiš in gospodarskih poslopj. Natančnejega poročila še nimamo, dasi bi ga od naših tamošnjih prijateljev morali dobiti. Ako „P.“ ničesa ne prinese o takó žalostnem dogodku, pa bi se ta ali oni jezil, češ: „Se tega ne prinese!“

Iz ljubljanske okolice, 11. jan. — V mnogih krajih na Slovenskem so se ustanovila in se še ustanovljajo razna društva, katerih namen je, da podpirajo kmeta in delavca. V preteklemu letu se je ustanovila „Kmetiška zadruga“ v Dobropolju na Kranjskem, dalje „Konsumno društvo“ v Starem trgu pri Ložu in v Cirknici. Čulo se je tudi, da se je ustanovila kmetiška zadruga v Cirknem, vendar se prav malo čuje o delovanju omenjenih društev po naših časopisih.

Ker je ustanovitev kakega zgoraj imenovanih društev gotovo velikega pomena ne samo za kraj, ampak je splošnega pomena za nas Slovence, zato bi bilo jako želeli, da bi se večkrat objavljalo v naših listih (posebno manjših) kaj o delovanju in vseh njih enega ali drugega društva ali zadruga.

Čuje se, da se je z novim letom osnovalo „Konsumno društvo“ pri D. M. v Polju pod Ljubljano, in da so pravila že potrjena. Ker je v Vevčah mnogo delavcev, je upati, da bode društvo dobro vspevalo.

Društvene vesti.

Slovenska Čitalnica v Gorici priredi v predpustnem času leta 1897. naslednje veselice: 16. januarija, 23. januarija in 30. januarija bodo domače plesne zabave s sviranjem na klavirju. Začetek bode ob 8. uri zvečer. P. n. dame so naprošene, da pridejo v domači obleki. 6. februarija bode plesni venček v priprostitih kostumih. 28. februarija pa bode običajni ples, za katerega se izdajo posebna vabila. K obilni udeležbi vabi odbor.

Opomba. Vstop je dovoljen le društvenikom in na ime povabljenim gostom. Neudje, ki žele udeležiti se katerega plesa, naj se obrnejo za vstopnico do katerega odbor-nika.

„**Goriški Sokol**“ se skrbno pripravlja za najbližjo bodočnost, da nastopi s čvrsto mlado četo telovadcev, pevcev in tamburašev

obeh spolov. Ustanovil je deski in dekliški tečaj za petje in glasbo; tamburaškemu zboru priraste že za prvo prihodnjo veselico več novih močij, do velike noči pa gotovo osem. Zadnji čas je pouk trikrat na teden.

Prihodnji teden prične dekliški tečaj, za kateri se je prijavilo že do dvajset deklic. Čas za prijavitev je še do nedelje teden. — Najprej se bo poučevala teorija, potem pa tamburanje in petje. Na tak način dobimo v Gorici veliko izborno izurjenega naraščaja, da ne bo vedno takih težav, kakor doslej, ko bomo hoteli prirediti kako zabavo ali kako narodno slavnost! — Rojaki podpirajte „Sokola“ v takih prizadevanjih!

Goriška ljudska posojilnica na koncu leta 1896. — Ker se niso sklenjeni računi, ni mogoče že sedaj dati popolnega izkaza v delovanju rečnega zavoda v preteklem letu. Zato naj za zdaj zadostujejo le nekatera števila. V sklepih stojé števila, ki nam kažejo denarni stan goriske posojilnice na koncu leta 1895. Ako primerjamo obojna števila, razvidno najbolj, ali zavod napreduje ali ne. Denarnega prometa je bilo tekom leta 1896. okoli pol milijona goldinarjev (leta 1895. pa 255.861 gld.)

Iz računa bilance naj navedemo za sedaj naslednja števila:

Aktiva:	
Gotovina konec leta 1896.	10.410 (13.942) gld.
Vrednostni listi	7.891 (9.920) gld.
V poštni hraniln. naloženo	3.140 (—.—)
Za kupljeno hišo štirje de-leži	4.000 (—.—)
V centralni posojilnici . .	100 (—.—)
Pri društvnikih je izpo-sojenega	308.739 (195.380)
Vrednost pohištva	87 (—. 96)
	334.367.
Pasiva:	
Vrednost deležev konec leta 1896.	31.200 (26.660)
Hranilne vloge	245.965 (165.093)
	277.165

Ako odštejemo spodnji znesek (277.165) od zgornjega (334.367), dobimo 57.202 gld. Od zadnje svote se mora še odšteti znesek vseh do 31. decembra 1896. nepotegnjenih hranilnih obrestij in nepotegnjene deležnine ter že za leto 1897. predplačanih obrestij. Došteti se pa morajo vse do 31. decembra 1896. neporavnane obresti raznih dolžnikov. Na ta način dobljena svota kaže, koliko znaša premoženje goriske ljudske posojilnice.

Iz naslednjih števil je razvidno, kako se je posojilnica razvijala v zadnjih desetih letih.

	1887.	1888.	1889.	1890.
Denarni promet . .	67.815	64.366	94.517	104.976
Hranilne vloge . .	28.603	31.970	47.404	58.990
Vrednost deležev .	8.610	10.670	13.808	15.870
Posojila	39.548	45.353	65.558	81.502
	1891.	1892.	1893.	1894.
Denarni promet . .	90.898	121.662	163.340	156.432
Hranilne vloge . .	62.338	77.572	94.519	109.552
Vrednost deležev .	16.400	18.560	19.530	24.260
Posojila	88.882	104.014	126.393	145.761
	1895.	1896.		
Denarni promet . .	269.804	okoli 500.000.		
Hranilne vloge . .	165.093	345.965.		
Vrednost deležev .	26.660	31.200.		
Posojila	195.380	308.739.		

Ni mi treba povdarjati, da ima posojilnica tudi čedalje več rezervnega zaloga.

K. O. S.

„**Bralno društvo**“ v Oseku je imelo dne 10. t. m. svoj III. občni zbor. Pred zborovanjem srečanje s 4 dobitki. Predsednikom je bil zopet z vsklikom izvoljen g. Josip Faganel, župan, na kar se je predsedništvu odpovedal, a je bil zopet enoglasno izvoljen. V odbor so bili voljeni: č. g. Andrej Žnidarčič, vikar, Ant. Bele, učitelj, Badalič, A. Rijavi, A. Samoček in J. Vouk. Društvenikov ima društvo 44. Naročeno je na 10 časnikov. Dva časnika pa sta darovana.

Slovenska Čitalnica v Cerovem bode imela svoj občni zbor v nedeljo dne 24. t. m.

Iz Sv. Križa. — „**Bralno društvo**“ je imelo dne 3. t. m. svoj letni občni zbor. Navzočih je bilo precejšnje število društvenikov, katerih je bilo v pret. letu 76. Društvo

je imelo dohodkov čez 135 gld. in stroškov 125 gld. Za društveno zastavo se je nabralo čez 6 gld. Za prihodnje leto se je naročilo 10 časopisov. V odbor so se volili gg. Pet. Medvešek (preds.), Rad. Šinogoj (tajn.), Ant. Špelt (blag.) ter Kar. Belja, Iv. Rustja, Fran. Vovk in Iv. Palik.

Prebrani časopisi se bodo dajali društvenikom na dom proti majhni odškodnini.

Po zborovanju je pevski zbor zabaval društvenike, dokler se niso razšli z željo, da bi se društvo tudi v prihodnje lepó razvijalo.

Ako se posreči društvu dobiti primerno dvorano, nadejati se je, da tudi v letošnjem predpustu priredi primerno veselico kakor lan. leta.

Iz Lokavea pri Ajdovščini. — Bralno in pevsko društvo se je ustanovilo ob velikem številu zborovalcev. Vsa čast našim vrhim občinarjem, da so se na prvi glas udeležili v tako velikem številu občnega zbora. Bog dal, da bi društvo lepo cvetelo, raslo ter obrodilo obilega sadu. V družbin odbor so bili izbrani ti-le gg.: Jan. A. Tomazič predsednik, Jože Vidmar podpredsednik, Štefan Kerkoč, Anton Novinc, Anton Hmelak, Fran. Rebek in Ernest Čibej, odborniki.

Ostala Slovenija.

Trst. — Ces. kr. namestnik v Trstu je imenoval vežbenika Jos. Planinca računarskim asistentom pri namestništvu.

Javni shod društva „Edinost“ v Rojanu, ki se je vršil 2. t. m., opisuje tržaška „Edinost“ tako-le.

Čudno, kar ni bila navada do sedaj in se tudi ni še zgodilo do sedaj, zgodilo se je 2. t. m. v Rojanu: večernice so se pričele še le ob 4. uri pop., torej ob listiuri, ko se je imel pričeti shod, ki ga je bilo sklicalo pol. društvo „Edinost“. Čudno naključje, kaj ne?! No, ako se je kdo nadejal, da s to več ko malenkostno odredbo vzkrali udeležbo na našem shodu, zmotil se je temeljito. Mi smo pričakali malo in predno smo jeli zborovati, je bila dvorana tako polna, da je kmalu zavladala tropiška vročina. Po splošni sodbi je bilo navzočih do 500 oseb. To društvo je tem značilneje, ker smo namenoma opustili vsakršno agitacijo za ta shod in smo se omejili na jednostavno naznanilo. S tem smo dosegli, kar smo hoteli doseči: dokaz, da reakcija v Rojanu ni umetna, da je navstala v srcih ljudstva! In kako se je vršil ta shod! Ako smo v poročilih o drugih shodih govorili o navdušenju, moramo rabiti danes pojem — ogorčenosti. To je treba videti, opisati se ne da točno. Kakor hitro se je le izustilo ime izvestnih oseb, zagromelo je po dvorani in razlegali so se vskliki, katerih ne smemo in nočemo zabeležiti, in vsakokrat je trajala demonstracija po več minut. To je bilo impozantno, to je segalo do srca. Liki orkan so gromeli protesti. Do gospoda višega komisarja Bacherja, ki je na tem shodu zastopal javno oblast, se obracamo z najljudnejšo prošnjo, da bi v svojem poročilu do predstoječe mu oblasti ne poročal samo o vnanjem vršenju tega shoda, ampak, da bi načrtal tudi utis, ki ga je morala napraviti ta manifestacija na vsakogar. V interesu javnega miru je, da oblastim ne ostane skrito, kar toli mogočno valovi v srcih tega, sicer toli mirnega prebivalstva. Viharno je bilo na tem shodu, kakor na nobenem še do sedaj. Ali viharo ni bilo vsled nesoglasja med zborovalci, ampak vsled dejstva, da so jednaka čustva navdajala vse in da so se srca vseh združila do elementarnega pojava. In vendar, kakov red! Nam je imponovalo to ljudstvo. Komaj je predsednik Mandić zaključil zborovanje in so odzveneli urnebesni živio-klici presv. cesarju, čegar podoba je visela nad predsednikovo glavo, razšlo se je ljudstvo tiho in mirno, kakor da se ni dogodilo ničesar.

Policijski organi so izveli hišno preiskavo v prostorih „Lega Sociale-democratica“. Zaplenili so par zabojev socijalističnih oklicev, s katerimi se pozivljajo volilci V. kurije, da naj o državnozborskih volitvah glasujejo za socijalno-demokratske kandidate. Ob enem je bila hišna preiskava

na stanovanju vodje „laških“ socialstov črkostavca Učekarja. Tam so tudi zaplenili par iztisov omenjenega oklica. Učekarja so, zaslišali in potem pustili na slobodo. (Tudi v Gorici je redarstvo zaplenilo nekaj takih oklicev. Uredn.)

Vlada je dovolila za „Kmetijsko družbo za Trst in okolico“ 2000 gld. podpore. Vendar nekaj!

Odbor za Martelančev spomenik je prosil, da sme napraviti na spomenik slovenski napis. Magistrat je to prošnjo odklonil. Odbor se je na to obrnil na namestništvo, ki je dovolilo slovenski napis in odredilo, da se mora javiti to odboru s slovenskim odlokom.

Irredentovska vzgoja — škodljiva Avstriji. — Da je irredentovsko gibanje v Trstu v prvi vrsti naperjeno proti Avstriji, o tem ne dvoji nobeden razsoden človek; le oni, kateri bi morali in kateri so poklicani čuvati nad Avstrijo, nočejo tega videti. Pogubni in neavstrijski duh, ki preveva vse javno delovanje tržaške irredente, zastrupil je do cela italijansko mladino, katera o Avstriji ali sploh o Avstrijstvu noče ničesar slišati. Tako uzgojevališče irredentovsko je občinski gimnazij v Trstu. Na tem zavodu morali so kaznovati dijake, ker se nočejo učiti — avstrijske geografije! Tako daleč že sega zaslepljenost. Naravno je, da se iz mladine odziva le oni duh, ki ga širijo njih očetje in njih voditelji. S takim nasprotnikom ne more se pomiriti nobena narodnost v Avstriji. In zoper take nasprotnike morajo se boriti naši tržaški Slovenci!

Istra. — V Pulju je umrl pošni kontrolor gosp. Franc Bergant (Slovenec) za legarjem, star 46 let. Do lani je služboval v Ljubljani, bil je dober narodnjak in jako priljubljen. Bodi mu zemljica lahka.

Isterski deželni zbor bo menda le še letos zboroval v Poreču. Grof Badeni se je namreč izrekel proti zastopniku isterskega veleposestva Bartoliju, da se drugo leto premesti v Pulj. Italijanom gotovo to ne bo všeč, ker v Pulju ne bodo mogli tako lahko dobiti ljudij za demonstracije proti slovanski manjšini.

Kranjska. — Izdajateljstvo in lastništvo „Slovenskega lista“ je prevzel z novim letom poseben „Konsorcij“ za izdajanje Slovenskega lista v Ljubljani.

Dne 28. in 29. pr. l. je zborovalo slovensko učiteljsko v Ljubljani in sicer v „Narodnem domu“. Najprej je bil občni zbor društva za zgradbo učit. konvikta. To društvo ima, dasi še le v drugem letu svojega življenja 2 pokrovitelja, 1 ustanovnika, 70 rednih in 100 podpornih članov ter čez 5000 kron imovine. Isti večer ob 8. uri je pa bil društveni večer, katerega je priredilo „Slov. učit. društvo“ v čast svojemu odlikovanemu (dobil je zlat križec s krono) predsedniku g. nadzorniku Andr. Žumru. Tega častnega večera se je udeležilo nad 100 učiteljev in učiteljic in mnogo prijateljev slov. učiteljsva.

30. decembra je umrl v Ljubljani realni profesor Josip Borghi. Poučeval je večasih tudi slovenščino; bil je jako priljubljen pri dijakih in v narodnih krogih. N. p. v m.!

C. kr. poštna in brzojavna uprava ustanovi v Ljubljani telefonsko zvezo. Telefon bo najprej le krajeven, a če se izkaže potreba, napravi se tudi zveza z Dunajem in s Trstom.

V Rovtahn nad Logatcem se je ustanovilo novo pevsko društvo „Planinski glas“, za katero vlada v občini splošno zanimanje. V tekočem letu se narede vodovodi v Novem mestu, Črnomlju in Logatcu.

V Trnovem pri Ilirski Bistrici so ustanovili mlekarško zadrugo.

Štajerska. — Štajerski Nemci so pač srečni ljudje, nobena druga reč jih tako ne teži kot dvojezična gimnazija v Celju. Ko bi se jim slabo godilo, bi se ne brigali v toliki meri za tako malenkost, ki jim nič ne škoduje. V deželnem zboru je pri razpravi o začasnem proračunu tožil grof Lamberg, da se je osnovala ta gimnazija le za to, da se škoduje Nemcem. Če bi šlo za slov. kulturne potrebe, bi se bila osnovala ista v Žalcu ali pa v Št. Jurju ob juž. žel. Potem pa je na-

padel grofa Wurnbrandta, ker ni takoj izstopil iz koalicijskega ministerstva, ko se je izreklo za to dvojezično gimnazijo. Odgovarjal mu je posl. dr. Srncec, ki se je čudil, da so Nemci tako napihnilo to malenkostno stvar. Napaka je le bila, da se vsa reč ni zvršila kar eksekutivnim putem. Zahteva, naj bi se gimnazija osnovala v Žalcu ali Št. Juriju, je razžaljiva za Slovence. Celje je vendar primeren kraj za dvojezično gimnazijo; to mesto ni le središče slov. Štajerja, temveč tudi v Celju štiri petine ljudi slovenski govoré. Dr. Derschatta je potem naglašal, da je celjsko vprašanje važno za vse avstrijske Nemce: dokler bo v Avstriji nemški čutečih mož, te sramote za nemštvo ne pozabijo.

Koroška. — Prva božičnica „Narodne šole“ družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu pri Velikovecu se je vršila 30. decembra p. l. prav sijajno.

„Mir“ piše, da po vseh slovenskih krajih vsiljujejo slaboglasno „Bauernzeitung“ našim kmetom, mnogo iztisov tudi zastonj. Ta list pa piše tako nesramno o kat. cerkvi in o duhovnikih da bi mu moral vsak pošten Slovenec pokazati vrata in nikakor ne bi ga smel trpeti v svoji hiši.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Seja poslanske zbornice od 5. t. m. je bila dosti znamenita, toliko v šolskem pogledu, kakor tudi v marsičem drugim. Glasovalo se je o srednjih šolah. Tu se Nemci postavili predlog, naperjen proti takozvani slovenski gimnaziji v Celju in so zmagali z 11 glasovi večine, torej 109 proti 98. Med prvimi so bili nemški liberalci, nemški naprednjaki, antisemitje in nemški narodnjaki. Med onimi 98 pa Poljaki, Čehi, Slovenci, Hrvati in par nemških konservativcev. Obžalovati je, da je manjkalo pri tem glasovanju mnogo slovanskih poslancev. Od članov nemške katoliške stranke se ni nikdo udeležil glasovanja. Vspehu glasovanja so Nemci burno ploskali, a posl. dr. Šušteršič jim je zaklical: „Sram Vas bodi!“, na kar so še bolj kričali.

V razpravi o ljudskem šolstvu je govoril posl. Spinčič ter je slikal bedno stanje ljudskega šolstva po Istri in postopanje oblasti. Koncem svojega govora je omenjal tudi slovenskih šol v Gorici in v Trstu. Govorniku so pritrjevali in čestitali Hrvatje, Slovenci, Čehi in Poljaki. Za Spinčičem je govoril posl. Koblar o šolstvu na Koroškem, Štirkem, v Trstu in Gorici. Tudi ta govor je bil odobran.

Dne 7. t. m. je zbornica sprejela resolucijo, s katero se pozivlja vlada, naj uvaži vprašanje za podeljenje pravice javnosti češki šoli na Dunaju. V Celju, na slovenskih tleh, je že dvojezična gimnazija zločin proti ma'esteti nemštva; tako je menila zbornica pred tednom dnij; sedaj pa, ko je prišlo še par poslancev na Dunaj, je prišla do prepričanja, da niti na Dunaju ni naslova, pod katerim bi smeli nasilno ovirati katerikoli nenemški narod v kulturnem razvoju.

Na to je pričela razprava o proračunu finančnega ministerstva. V razpravi je interpeloval posl. grof Alfred Coronini vlado, da li misli razpustiti družbo za namakanje tržiske ravani ter se neporabljeni denar porabiti za uravnavo hudournikov in za druge investicije v deželi goriski? (To interpelacijo smo omenili že zadnjič; priobčili smo jo pa doslovno v 1. števil., ker je bila podana najprej v dež. zboru. Uzrok, da se ponavlja v drž. zboru, označuje interpelacija takó, da tržaška vlada rada zavlačuje take sklepe in interpelacije dež. zbora, ki jej niso ljube. — Tudi to interpelacijo smo razposlali v ital. prevodu po Furlaniji. Ako ta ne odpre oči laškemu ljudstvu, je pomilovanja vredno!)

Avstrija. — Ministerski predsednik grof Badeni je naročil vsem podrejenim oblastvom, naj takoj izvrše vse priprave za nove državnozbornske volitve. Volitve v peti skupini se bodo vršile v drugi polovici meseca marca, v kmečkih občinah pa pet dnij pozneje.

Dunajski podžupan dr. Lueger je opustil odvetništvo.

„Reichswehr“ poroča, da se govori v dunajskih parlamentarnih krogih, da namestnik ministra pravosodja, grof Gleispach, uvede z novim civilnim postopanjem tudi novo opravo sodnih uradnikov. Sodniki, državni pravdniki in zagovorniki bodo namreč morali prihajati na razprave v togo in s čepico.

V večerni seji deželnega zbora spodnjeavstrijskega dne 30. decembra so antisemitje postavili predlog, naj se določi nemščina kot izključni učni jezik v vseh ljudskih in meščanskih šolah v kronovini, ker se je bati, da prizna Badeni češkim šolam pravico javnosti, vsled česar bi Spodnja Avstrijska postala dvojezična dežela.

Na Dunaju je bil na praznik sv. Štefana shod takozvanih „svobodno mislečih“. Tega shoda se je udeležilo kakih 100 oseb. Vladni komisar je razpustil shod, ker je jeden govornikov surovo napadal katoliško cerkev in nje obrede. — 10. t. m. je dovršil svoje 70. leto nadvojvoda Rajner, bratranec našega cesarja. Nadvojvoda Rajner ni bil le izvrsten vojak, ampak tudi vnet pospeševatelj znanostij in umetnostij.

Minister grof Goluchowski potuje na posebno povabilo cesarja Viljema v Berlin, kjer bo prisostvoval svečanosti reda črnega orla.

Z Dunaja je došla 7. t. m. vest o smrti jednega prvih in najvišjih uradnikov Nj. Veličanstva, prvega kabinetnega tajnika, pravega tajnega svetnika in oddelnega predstojnika Štefana pl. Papay-a. Nad 40 let je bil v državni službi in od sklenjenja pogodbe l. 1867. je bil Papay kabinetni tajnik. V tem svojstvu je bil cesarjev svetnik v ogerskih poslih in posrednik med cesarjem in narodom. Cesar sam je poslal brzojavko pokojnikovi udovi, v kateri izraza svoje globoko sožaljenje in omenja pokojnikovo dolgoletno in požrtvovalno službovanje.

Ogerska. — Madjari so dosegli, da bode v bodoče generalni svet avstro-ogerske banke imel svoje seje tudi v Budimpešti, ne samo na Dunaju, kot doslej. Tako postaja Pešta vedno bolj enakopravna z Dunajem. Občni zbor banke bo pa v isti državni polovici, ki ima več delnic. Sploh pa bode imela Ogerska enak upliv na upravo banke, kakor avstrijska državna polovica, ali morda še večji, ker bodo Madjari znali svoj upliv bolje porabiti.

V Halas-Kološvaru je izvoljen poslancem Kisz, pristaš Košutove stranke, z 29 glasovi večine.

Deficit milenijske razstave znaša po službenih podatkih milijon gld., kateri pokrijejo iz državnih dohodkov.

Ostale države. — Sv. oče je govoril zadnje nedelje častnikom nekdanje papeževe vojske. Omenil je med drugim, da je dobil iz Irske, Kanade, Belgije in Francije pisma od bivših častnikov v pap. službi, v katerih zatrjujejo, da so vedno pripravljene priti na obrano svete stolice. Na tej izjavi se jim je zahvalil in izrekel nado, da kmalu pride čas, ko bo videl okoli sebe zbranih mnogo vernih in ljubljenih sinov.

Major Nerazzini je došel 1. t. m. iz Masave v Napulj s prvo četo ital. ujetnikov.

Geografsko društvo v Kristijaniji je službenim putem objavilo raznim listom, da je Fritjof Nansen opustil misel, da bi šel še enkrat na severni pol, pač pa se je odločil iti na nasprotno stran proti južnemu polu. Nansen upa s to ekspedicijo doseči izrednih znanstvenih uspehov.

Prusko vojno ministerstvo je poljskim vojakom prepovedalo govoriti v poljskem jeziku, tudi če niso v službi. — Letos slavi angleška kraljica 60letnico svojega vladanja. Govori se, da se hoče pri tej priliki odpovedati prestolu v prid svojemu sinu princu Waleskemu. Angleško prebivalstvo si pa tega ne želi, ker princ Waleski ni posebno priljubljen v Angliji.

Ker sedanji turški sultan očitno kljubuje velevlastim in je skoro gotovo, da je on sam zaukazal vsa pobijanja Armencev, se je zadnji čas v diplomatičnih krogih resno govorilo o tem, da bi ga odstavili in kakega sorodnika spravili na prestol. Posebno na to priganjajo posestniki turških vrednostnih

papirjev, ker sedanji sultan neče nič slisati o kakem varčnem gospodarenju, temveč na milijone in milijone potraži za svoj harem. On hoče imeti denar, ako tudi uradniki in vojaki ne dobé plače. Vendar pa ni verjetno, da bi se sporazumele vevlasti za njegovo odstavljenje.

V Rimu je umrl te dni slavni hrvaški učenjak, kateri je izdal mnogo korenitih, zlasti na glagolsko književnost nanašajočih se spisov, dr. Ivan Crnčić, kanonik v zavodu sv. Hieronima v Rimu.

Pri volitvah v francoski senat je bilo izvoljenih 69 republikancev, 13 radikalcev, 12 konservativcev in 3 socialisti. Radikalni listi so z izidom volitev zadovoljni. Politična smer, katero je kazal doslej senat po svoji večini, se pa ni nič spremenila, kakor se sklepa po izidu volitev.

V Newyorku se vrši sedaj škandalozna sodna razprava zoper uradnike mestne mrtvašnice. Ti uradniki so namreč vsa ona trupla samomorilcev in drugih, katerih njih sorodniki niso reklamovali, prodajali zdravnikom, vseučiliščem, anatomskim zavodom, muzejem itd. Preiskava je dokazala, da je uradnikom nosila ta trgovina do 50.000 dolarjev na leto. Imeli so celo pravičen urad za ekspedicijo tega „blaga“.

Kitajska vlada je sklenila, da v Kantontu ustanovi stolico ruskega jezika ter se je tudi že obrnila na guvernerja ruskega dela ob Amuru, s prošnjo, da preskrbi učitelja.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Stališče hrvaškega bana je jako omajano. Govori se že o njegovem nasledniku, ki bo najbrž sedanji minister za Hrvaško Emanuel Josipović. Zadnje mesece je ban večkrat ponudil ostavko, a ga je ministerski predsednik Banffy nagovarjal, naj še ostane, dokler se ne dobi pripraven naslednik. Banffy bi bil odpustil bana, ali sam se ne spozna v hrvaških odnosih in potrebuje Josipoviča v Pešti. Boji se, da bi ne mogel temu dobiti naslednika, ki bi bil Madjarom tako udan in bi tako dobro poznal hrvaške razmere. To je baje edini vzrok, ki še vzdržuje Khuen-Hedervary-ja.

V zadnji seji reškega mestnega zastopa je vprašal zastopnik Valušnik župana, po kakem pravu je na ribjem trgu izvešana madjarska zastava. Župan je odgovoril, da so to zahtevali ribiči sami, da pokažejo svojo lojalnost (!?). S tem pa je bila tudi reč končana.

Dijakovarski škof dr. Strossmajer je prepovedal madjarske propovedi v svoji škofiji, ker je tistim le namen razširjati madjarizacijo po Hrvaškem.

Češka. — Dne 23. decembra se je vršila končna volitev praškega župana. Volilo se je sedemkrat, a šestkrat se niso mogli sporazumeti Staročehi in Mladočehi. Ker je pri zadnji volitvi zadostovala navadna večina, je bil izvoljen županom kandidat staročeske stranke dr. Srb s 45 glasovi, dočim je dobil kandidat mladočeske stranke dr. Podlipný, dosegljan prvi namestnik županov, 41 glasov. Podlipný se je takoj odpovedal kot podžupan, dr. Chudoba je pa v imenu mladočeske stranke izjavil, da svoj čas sklenjenega kompromisa s Staročehi več ne priznajo, ker se ga Staročehi sami ne držé. Mladočeski obč. svetniki so odložili vsa dostojanstva in zapustili mestno dvorano. Galerija je demonstrovala zoper novega župana tako, da ni mogel govoriti in je moral zaključiti sejo. Na ulici je občinstvo prirejalo dr. Podlipnému viharne ovacije. Kriza v občinskem svetu se je poravnala. Dosegel se je nov kompromis med staročesko in mladočesko stranko. Dr. Srb je izvolitev odklonil in sprejel čast prvega podžupana, dr. Podlipný pa je voljen županom. Vse funkcije se razdelé jednako med obe stranki. Ne samo praško prebivalstvo, temveč tudi nas veseli, da se je spor tako lepo poravnal.

Pri deželnozborni volitvi v Tabru je propadel mladočeski kandidat drž. poslanec Lang in je bil izvoljen vodja čeških agrarcev Stiasný.

Češkemu deželnemu zboru se predloži načrt o osnovi okrožnega sodišča v Trutnovu. Čehi osnovi tega sodišča ne bodo več ugovarjali, ker vlada ne misli tega okrožja omejiti po narodnosti, temveč se hoče ozirati na krajevne razmere in koristi pravosodja. Vlada je že kupila stavbišče za novo okrožno sodišče in načrti so že narejeni.

Posl. Eim objavlja neki članek pod naslovom: „Za bodočnost“, v katerem se primerjajo Čehi s Slovenci. Ta primera pravi Eim, je za Čeha jako žalostna. Ko se Jugoslavlani pripravljajo na spravo, se češki klerikanci pripravljajo na boj. Nekdaj so bili učitelji Slovincem, sedaj pa naj se Čehi uče od svojih slov. učencev delati za bodočnost.

V nedeljo 10. t. m. se je izrekel shod v Kolinu za združevanje vseh čeških strank s plemtvom vred in za porazumljenje z Nemci, da se doseže češko državno pravo. Sklicatelju škoda Riegerju so zborovalci prirejali velike ovacije.

Pražka „Politik“ javlja, da se vrše med dunajsko vlado in češkimi poslanci pogovori o uvedanju češkega službenega jezika. V mladočeskkih krogih se nadejajo, kakor piše omenjeni list, da se plemtvo in Mladočehi združijo ter skupno izročé adresno cesarju l. 1898. povodom petdesetletnice njegovega vladanja.

Moravska. — Brnski Čehi so se obrnili do vlade, naj ista porabi svoj upliv, da se premeni brnski občinski volilni red. Sedanjí volilni red je jako zastarel in volilna pravica jako omejena. Moravski namestnik je Čehom obljubil, da stori, kar bode mogoče v tem oziru, kajti on priznava, da brnski občinski volilni red je potreben večjih prememb.

Dalmacija. — Pri dopolnilnih volitvah v državni zbor je bil izvoljen pravaš dr. Ante Trumbić odvetnik v Splitu, kar v dveh volilnih okrajih nakrat. V Zadru je dobil 55 glasov, njegov protikandidat pa 39. V Dubrovniku je dobil dr. Trumbić pri prvem glasovanju samo 13 glasov, njegov nasprotnik don Joso Crnica pa 20, pri konečni ožji volitvi pa dr. Trumbić 22 glasov, a Crnica 20.

29. decembra p. l. so se zvršile občinske volitve za glavno mesto Zader. Lepo je od hrvaške stranke, da se je udeležila volitev v vseh treh razredih. Seveda Hrvatje niso zmagali, ali pokazali so pri tej priliki svojo moč in zavest. Lista hrv. kandidatov je dobila 79 glasov, to je vrlo dober začetek; ako delujejo znanprej složno in vstrajno, se jim morda že pri prihodnjih volitvah posreči, da zmagajo. Med izvoljenci se nahajajo tudi „pristni“ Italijani, kot: Krekić, Katić, Strmić, Borović, Tocilj, Brešan itd. Na volilnih listih je sicer v teh imenih nekaj drugačnih črk, ali s to premeno imena si ne operó sramote renegatstva. Bratje Hrvati pa morejo biti zadovoljni s sedanjim uspehom — ali boljše rečeno s poskusom in pričetkom. Le naprej po tej poti!

V Kotoru je na sv. treh kraljev dan nastal požar v pravoslavni stolni cerkvi ter popolnoma upepelil cerkev in blizu nje se nahajajočo topničarsko vojašnico. Samo na cerkvi je škoda preko 100.000 gld.

V Zadru so nekega župnika iz okolice, ko se je vračal iz mesta, kjer je bil pri zaдушnicah za pok. dr. M. Klaićem, napadli laški pobalini z blatom in gnjilimi jajci, a redarstvo ni hotelo posredovati. Župnik in njegovi župljani so glasovali pri zadnjih volitvah za kandidata hrvaške stranke. Lepa osveta!

Bosna - Hercegovina. — Sarajevski nadškof dr. Stadler je nevarno zbolel na pljučnici. Ker je nadškof v Bosni obče priljubljen in spoštovan, ozalostila je ta vest vse njegove prijatelje in sploh vse bosenske katolike. Po najnovejših poročilih je vladiki odleglo in so izrekli zdravniki nado, da ozdravi.

Pravosl. metropolit Nikola Mandić v Sarajevu je imenovan začasnim upraviteljem izpraznjene e. arhije zborniške in doljnoutzanske.

Za prosveto med bos. narodom velezaslužni vladni svetnik Kosta Hörmann (ki je zajedno urednik „Nade“) je imenovan dvornim svetnikom. Odličnemu prijatelju iskreno čestitamo. — V Mostaru je

umrl 6. t. m. mestni župan Ibrahim beg Kapetanović v 56. letu. Bil je znan kot poštenjak in mož jeklenega značaja, ter ga je radi tega vse meščanstvo spoštovalo.

V Višegradu pa je umrl tamošnji zdravnik dr. Ant. Jehlička kot žrtev svojega poklica. V Višegradu in okolici se je namreč pokazal legar, na tej bolezní je obolel mladi zdravnik — bilo mu je šele 32 let — ter tudi umrl.

Poglavar deželne vlade je imenoval znane hrv. pesnika dr. Tugomira Alaupovića pravim učiteljem na sarajevski veliki gimnaziji.

Poljaki. — Nadškof Kopp je izdal slezki poljski duhovščini ukaz, da mora izstopiti iz poljskega kat. tisk. društva. To je pa še le začetek daljšim korakom. Vsi pruski škofi, kateri imajo Poljake v svojih škofijah, nameravajo, prepovedati duhovščini, da ne sme pospeševati poljstva. Celo poljske molitvenike hočejo po možnosti iztrebiti s tem, da se naroči katehetom, naj gledajo, da bo šolska mladina čitala le nemške knjige. Med višjo duhovščino je bilo o tem že več posvetovanj. Po našem mnenju škofje s takim postopanjem veri gotovo ne bodo koristili, poljstva pa tudi s tem še ne zatró. (In po nazorih znanih naših domačih nasprotnalcev je treba škofe ubogati v vseh rečeh!)

Črnagora. — Kakor se poroča iz Cetinja, je odredil knez Nikola slavljenje 200-letnega jubileja dinastije Petrovića-Njeguša, katero je bilo svojedobno odloženo za negotov čas, na 14. (26.) jan., ker prav ta dan črnogorski narod v največjem številu prihaja v Cetinje. Prisostovali bodo tej slavnosti, ki bo imela edino le narodni značaj, zastopniki vseh krogov Črnogore.

V spomin 400-letnice obodske tiskarne je ukazal knez, da se na Cetinju osnuje državna knjižnica, ter je dal v to svrhu 1000 gld. Ta ukaz se je premenil v zakon, po katerem se pa poleg državne knjižnice osnuje tudi muzej. Knjižničar je prof. Filip Kovačević.

Srbija. — Novakovićevo ministerstvo je odstopilo. Napredujaška stranka v svojih glasilih pripisuje ta ministerski padec upliv in vtikanju Avstrije. To je jako čuden izliv in slabo izvijanje, čeprav je res, da Avstrija brani svoje interese in ima upliv v Srbiji. Da pa je napredujaško ministerstvo moraló pasti, je pač vzrok iskati le v tem, da narod sam ni bil zanj in pa, da je dvor iskal izida iz neugodnega položaja. — S kraljevim ukazom se razpušča skupščina. Stranka napredujakov je zapadla in njen list „Videlo“ je nehaj izhajati. — Ministerski predsednik Simić je razposlal okrožnico diplomatskim zastopnikom Srbije v inozemstvo, v kateri naglašá, da je premena vlade izvedena jedino le z ozirom na notranjo politiko. Naloga novi vladi bode, da priredi preosnovo ustave. Kar se pa zunanje politike tiče, bo skrbela Srbija, da se obdrže do vseh vlastij najbolj odnosi, zlasti, da goji proti Rusiji tradicionalne, a proti Avstriji sosedno prijateljske odnose.

Razkralj Milan je dospel v Belgrad, kjer misli ostati kakih 14 dni. Kraljica Natalija, ki je svoj prihod že obljubila, pa neče priti v Belgrad.

Bolgarija. — V sobranju je bil soglasno sprejet predlog v amnestiji (pomiloščenju) vsem častnikom, ki so se leta 1886. izselili v Rusijo in stopili v rusko službo. Častniki pa ne bodo služili v bolgarski vojski, temveč bodo uživali pokojnino. Z ozirom na isto je predlagal vojni minister, da se častnikom leta v ruski službi pristeejo onim, ki so jih doslužili v bolgarski vojski. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Pravda radi umora Stambulova se je končala s tem, da sta bila dva zatoženca Azov in Tufekčijev obsojena radi sokrivde pri umoru na 3 letno ječo. Georgejeva so oprostili. Govori se, da je Halevu in Talinu, ki sta baje prava morilca, policija dala priliko, oziroma čas, da sta pobegnila.

Rusija. — Iz Petrograda poročajo: Grof Šuvalov je na svojo prošnjo iz zdravstvenih ozirov odpuščen iz službe kot generalni guverner in poveljnik v Varšavi.

Nekateri listi javljajo, da je sklenil ruski car za novo leto (po pravoslavnem števljenju) podariti svojemu narodu zemljiški davek in da se ta davek ne bo pobiral, dokler se ne zboljša stanje kmečkega naroda. Zares lep dar za novo leto! Ako se ta vest vresniči, kar je zelo verjetno, prekosi slovanska Rusija v tem pogledu ves ostali civilizovani svet.

Car Nikolaj je poslal predsedniku Faure-u to-le brzovajko v voščilo za novo leto: „Povodom novega leta smatram za svojo dolžnost, da Vam izrečem v svojem in v imenu carice najsičnejšo željo za blagor Francije. Med najprijetnejšimi spomini izza naš minolega leta mi ostanejo neizbrisljivi lepi dnevi, ki se jih preživeli v fantastičnih slavnostih. Nikola II.“ — Ruski car namerava ustanoviti najvišji svet, ki bo stal med ministrom in med carjem ter bo carju pomagal reševati najvažnejša državna opravila. Predsednik najvišjemu svetu bo po poročilu ruskih listov veliki knez Konstantinovič, ki je radi temeljite naobrazbe splošno spoštovan.

Raznoterosti.

* **Mraz v Ameriki.** — Iz Newyorka pišejo, da so imeli tam o Božiču do 20° mraza. Javni stražarji so našli več oseb na ulici na pol zmrzlih in brez zavesti. Nekaterim je samo roka ali noga zmrzla, da jo morajo odrezati. Poginilo je mnogo ptic in drugih živalij.

* **Samomor zaradi jezika svoje žene.** — Albert Kreg, imovit seljak v Franjinem dolu pri Zemunu, došel je te dni zjutraj ob 5. uri domov dobro „nakresan“. To je bilo njegovi ženi vzroka dovolj, da je pričela svojega moža psovati najgršimi psovki in se godrnjati brez konca in kraja. Kmet se je naveličal poslušati strupene izbruhe svoje „boljše polovice“, se poslovil pri svojem otroku in šel — v Donavo. Ljudje so videli, ko je skočil v vodo, toda pomoči ni bilo.

* **Volkovi na Ogerskem.** — Te dni so se štirje volkovi o belem dnevu priklatili v Selo Dubova na Ogerskem. Zveri so platile na 4letnega fantiča, ki se je potikal po cesti in bliskoma so ga podrle ter pričele trgati mu obleko s trupla. Otrok ni mogel niti ziniti od samega strahu. V tem trenutku skrajne nevarnosti došlo je po cesti na vso srečo par delavcev, ki so bili kidali sneg. Z lopatami so pričeli udrihati po volkovi, da je hipoma bila kri. Volkovi so zbežali, toda jeden izmed njih ni mogel dosti urno za svojimi tovariši, kajti imel je zlomljen križ. Tega so delavci ubili. Otrok je imel imel samo par neznatnih prask.

* **Preveč blagoslova!** — V Šopronju je soproga malega posestnika Scherra porodila naš na Silvestrovo noč — štiri otroke: dva fantiča, dve dekleti. Fantiča sta krepka in zdrava, toda dekleci sta umrla 14 ur po porodu. Pa saj sta tudi dvojčka dovolj za novoletno darilo!

* **Velika nesreča** se je primerila v Neapolju. Kolosalna kupola cerkve sv. Trojice se je zvrnila na vojaško bolnico, stoječo poleg cerkve, prebila streho in notranje dele poslopja podrla. Mnogo vojakov, nekaj postrežnikov in nekaj drugih ljudij je bilo nevarno ranjenih, koliko oseb pa je bilo ubitih, še ni konstatovano.

* **Najstarejši bielklist na svetu** je anglikanski škof v Gloucesteru. Znan je kot izboren turist in spreten telovadec, a sedaj se je poprijel tudi kolesarstva. Mož je star že 78 let in je v svojem življenju izvršil tudi že mnogo junaških činov, rešil že več potapljaljočih se oseb, pomagal gasiti požar itd.

* **Kuga v Indiji** se zlasti okrog Bombaya strahovito razširja. Izmed tisoč oseb jih umrje vsak teden 200, a ker beže vsi, ki le morejo, se je prebivalstvo nekaterih mest zmanjšalo že za več nego polovico. V Bombayu so cele ulice popolnoma zapuščene, na tisoče hiš je praznih, izmed trgovin pa jih je več kakor polovico zaprtih.

* **Kaj bo z železniškimi zvonovi?** Kakor znano, je železniško ministerstvo pred

kratkim odpravilo zvonenje na postajah, s katerim se je dajalo znamenje, da vlak prihaja ali odhaja. V nekih dunajskih listih se zdaj pretresa vprašanje, kaj naj se zgodi s temi zvonovi. V cislitvanskih deželah je 2800 železniških postaj, katere imajo take zvonove. Vsak zvon je 20 klg. težak, vsi skupaj torej 56.000 klg. ali 1120 colnih stotov. Ako bi se — kar nasvetuje neki dunajski list — vsi ti zvonovi stopili in bi se iz njih uhl jeden sam veliki zvon, morda v spomin petdesetletnice cesarjevega vladanja, bi bil ta zvon največji za moskovskim zvonom, imenovanim car kolokol. Največji zvon v dunajski Štefanovi cerkvi tehtata samo 354 colnih stotov, največji zvon na Nemškem v stolni cerkvi v Koloniji pa tehtata 535 colnih stotov.

* **Požar v samostanu.** — V Montrealu je v uršulinskem samostanu vsled eksplozije petrolejske svetilke nastal ogenj, kateri se je hitro razširil. Zgorelo je sedem redovnic.

* **Misteriozni umori.** — Amsterdam je silno razburjen in sicer zaradi skrivnostnih umorov, kateri so se tekom dveh tednov primerili. V tem času je bilo na ulici umorjenih pet žensk, in sicer vse na enak način in z vsako je morilec ravnal tako, kakor svoj čas „Jack the ripper“ v Londonu. Ženski svet amsterdamski je v takem strahu, da je zvečer ni videti mlajše ženske na cesti.

Narodno gospodarstvo.

Kravam mlekaricam ne smeš dajati grahove slame, pa tudi ne mnogo ječmenove. Prav tako ni za take krave na debelo zmlet bob, grah ali graščica. — Ugodna krma za krave mlekarice so pšenični otrobi, posebno pa tudi na debelo zmlet oves. „K.“

Močnejša drevesa je najbolje presajati po zimi, kadar je zemlja zmrzla. Čim več prsti si odnesel na drevesnih koreninah na novo mesto, tem več upanja je, da se drevo prime. Spomladi je takim presajenim drevesom treba večkrat prilivati, ako vreme samo na sebi ni vlažno. „K.“

Globoko oranje se priporoča kmetom. Na njivah, ki se globoko orjejo, se rastlin ne lotijo tako hitro razne bolezni in suša jim tako ne škoduje. „D.“

Senice so jako koristne ptice, kajti jako pridno pobirajo razne škodljive mrčese. Dobro je, če se senice privabijo v vrte. Senice ljubijo jelove gozde. Če se na vrtu po drevju obesi nekaj jelovih vej, pa se bodo senice udomačile na vrtu. „D.“

Proti podganam. — Podgane ne morejo trpeti duha morskih prašičkov in kozlov. Če hočeš pregnati podgane iz hleva, deni vanj morske prašičke ali pa kozla, pa se jih bodeš znebil. „D.“

Mravlje niso nič kaj priljubljeni gostje na vrtu. Odpravljajo se, če se jim razkopavajo mravljišča in polivajo z vročo vodo. „D.“

Bosenske češplje so dosedaj po svetu jako slovele. Sedaj pa jim preti nevarnost od kalifornskih češpelj, katere začenjajo po nizki ceni privvažati v Evropo. V Kaliforniji in sploh v vseh južnih zjedinenjih državah je dosti in lepega sadja. „D.“

Književnost.

„Slovanska knjižnica“ izide šele 15. febr. v trojnatem snopiču. Prinese tudi životopisa in slike obeh čeških pisateljic: sliko Rěhakové smo dali izgotoviti na Dunaju po fotografiji, katero je pisateljica sama podarila.

„Knjižnica za mladino“. — 24. snopič izide 31. t. m. Škoro gotovo to podjetje preneha vsaj do julija, da se do tje pokrije vsaj polovica deficita z razprodajo dosedanjih snopičev.

Trije koledarji. — V naši „Goriški tiskarni“ sta bila dogotovljena že v starem letu dva lična koledarja: učiteljski in koledar za goriško nadškofijo. — Nadejamo se, da prvi si omisli vsak učitelj; drugi koledar pa dobí brezplačno vsakdo, kdor še ta mesec

(ako biva v deželi zunaj Gorice) plača naročnino na „Sočo“ za celo t. leto. — Tretji koledar je mali blok-koledar, kateri dobe v dar večji odjemniki tiskarne.

„Popotnik“ (glasilo „Zaveze“ učiteljskih društev) je nastopil 18. tečaj. List je prav dobro urejevan in zasluži, da se ga učiteljsvo trdno oklepa. Naročnina znaša le 3 gld. na leto.

„Ljubljanski Zvon“ je nastopil 17. leto v novi zunanji obleki, katero je narisal učitelj risanja na goriskem učiteljsku g. A. Gvaiz. — Na prvem mestu prinaša divno Askerčevo „Delavčevo pesem o premoži“; za njo sledi povest „Kam plovemo“, ki prav mično pričinja. — „Lj. Zv.“ stane na leto gld. 4-60.

Prošnja do slovenskih rodoljubov!

Preteklo je že nad leto dni, odkar je vrli učitelj in nadarjeni skladatelj Andrej Volarič izdihnil svojo blago dušo. V Devinu, na obali Jadranskega morja, počiva oni, ki se je gmotno, duševno in telesno daroval za svoj narod, a „ne rezani kamen, ne lavorjev šop ne kaže, ne pravi, kje njegov je grob“. Ni nam potreba ocenjevati rajnkega Volariča kot skladatelja, saj ga je narod najbolje sam ocenil s tem, da so se mu njegove skladbe tako prikupile, kakor malokalerega slovenskega skladatelja. Živ spomenik si je tedaj postavil že sam, a kdo naj mu postavi pa kamenit? V Kobaridu se je rodil, tu je sedel prvič in zadnjič k glasoviru, tu je začel skladati prve pesmi in tu vglasbil zadnje pesmi k igri „Materin blagoslov“; tu je nastopil kot pevovodja pri prvi veselici, deloval leto za letom skoraj pri vseh veselica in v Kobaridu vodil zadnjo veselico. Kobarid je tedaj prvi poklican in dolžan, skrbeti mu za dostojen nagroben spomenik. Ni pa delal samo za Kobarid, ampak tudi za narod; njemu je posvetil vse svoje telesne in duševne moči, zato je tudi ves slov. narod dolžan k temu pripomoči. Kobaridska „Čitalnica“ je zato sklenila pri zadnjem obnem zboru, postaviti s pomočjo slovenskega naroda rajnkemu Andreju Volariču dostojen nagroben spomenik. V to svrhu je bil izbran poseben „Odbor za Volaričev spomenik“. Ta odbor se obrača tedaj z uljudno prošnjo do našega učiteljsva, narodnih društev in vseh slovenskih rodoljubov, da bi s poljubnimi doneski pripomogli, da se postavi dostojen nagroben spomenik v trajen spomin imenu rajnkega Volariča.

Doneski, kateri se objavijo v „Soči“, naj se pošiljajo na naslov: Jos. Rakovšček, učitelj v Kobaridu. Druge časopise uljudno prosimo, da to prošnjo ponatisnejo.

V Kobaridu, dne 28. dec. 1896.

Odbor za Volaričev spomenik, Anton Miklavič, Fr. Miklavič, Jos. Rakovšček.

Loterijske številke.

2. januarja:	
Trst	39 13 34 77 42
Linc	71 51 2 15 67
5. januarja:	
Lvov	61 64 68 5 24
Praga	69 44 4 80 63
9. januarja:	
Gradec	28 84 88 65 25
Dunaj	13 24 86 3 30
Inomost	79 40 50 1 32
16. januarja:	
Trst	65 61 28 60 46
Linc	49 43 69 64 39

Dunajska borza

15. januarja 1897.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	„	10	„
Avstrijska zlata renta	123	„	25	„
Avstrijska kronska renta 4%	100	„	90	„
Ogerska zlata renta 4%	122	„	10	„
Ogerska kronsku renta 4%	99	„	70	„
Avstro-ogerske bančne delnice	957	„	—	„
Kreditne delnice	373	„	—	„
London vista	119	„	95	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	„	85	„
20 mark	11	„	74	„
20 frankov	9	„	52	„
Italijanske lire	45	„	35	„
C. kr. cekini	5	„	66	„

Tržne cene.

	za 100 kilov	
Kava: Santos	gld. 132	do 140
Sandomingo	160	" "
Java	160	164
Cejlon	185	" "
Moka	192	" "
Sladkor	34	35
Speh	52	56
Petrolij v sodu	18 3/4	" "
v zaboju	6 10	" "
Maslo surovo	64	66
kuhanu	81	82

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld.	15 45,	št. 1 gld.	14 95,	št. 2 gld.	14 45,
" 3 "	13 85,	" 4 "	13 "	" 5 "	12 45,
št. 6 gld.	11 45,	št. 7 gld.	9 45		

Ogerska:

št. 0 gld.	15 20,	št. 1 gld.	14 70,	št. 2 gld.	14 20,
" 3 "	13 70,	" 4 "	13 30,	" 5 "	12 80,
št. 6 gld.	12 20,				

Otrobi debele	gld. 4 50	do 4 70
drobne	4 60	" "
Turšica navadna	5 40	6 40
Oves	6 50	7

Jožef Novič

krojač

Gosposka ulica št. 14

se priporoča častiti duhovščini in ostalemu občinstvu v Gorici in na deželi za razna v krojaško obrt spadajoča opravila. Izdeluje po meri točno in po raznih cenah. 7

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

ordinuje v lastni hiši

v ulici Barzellini

h. št. 2.

Izvrsten fin med

iz poljskih in gorskih cvetic

prodaja podpisana

v ulici sv. Klare št. 6

in

na pokritem trgu.

Ana Kogoj.

Klepar

Artur Makuc

via Stretta št. 1 v Gorici

priporoča vinogradnikom svoje škropilnice proti peronospori iz trdega bakra izvrstne sestave, katere se na lahek način razstavi, dalje stroj za žveplanje sodov (žveplavniki - Solferratore) iz cinkanega železa, kakor tudi pripravo iz medne kovine, s katero se varuje vino pred plesnobo in cikanjem pri točenju iz soda (kan). Prevzema v popravo vsakovrstne druge stroje po zmerni ceni. Prevzema vsa kleparska dela pri zgradbi novih hiš. itd.

Liniment. Capsici compos.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahleva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le

Richterjev Liniment s „sidrom“

kot edino pravo in vzame le tako steklenico, ki je previdena s „sidrom“ kot znano zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

Alojzij Valič 11-1

v Ajdovščini št. 57 ima zalogo vsakovrstnega usnja, podplatov itd. po najnižji ceni. Priporoča se slavnemu občinstvu.

Prvi in najstareji fotografično-umetniški zavod

Antona Jerkiča v Gorici na Travniku

(poleg nedákofije št. 11)

prevzema vsa v fotografično s'roko spadajoča dela do naravne velikosti; izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na žido, platno itd., akvarele, oljnate slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najokusnejši način. Neprekosljivo delo jamči. Cene poštene. 26-2

Kdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti

Oglas p. n. g. trtorejcem!

Odrezki ameriškanih trt

Riparia - Solonis - Rupestris

za cepljenje,

katerih se ne prime trtna uš, kakor tudi druge kakovosti sadik domačih in francoskih iz lastnih trtne uši prostih nasadov priporoča

Iv. Jož. Strekel

veleposestnik

v Semeniški ulici v Gorici.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

priporoča

po nizki ceni slavnemu občinstvu

svoja pristna briska vina: rebulu, modro frankinjo in druga navadna črna vina, pridelke svojih članov.

Razpošlja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Ne slišano še!!

V življenju se ne zgodi več tako peška prilika, da bi se moglo dobiti le za 2 gld. take potrebne predmete, in sicer 40 komadov: 1 prima-ura, najelegančnejša, lepo pozlačena, z lepimi verižico, točno kazoča, z enoletnim jamčenjem; 1 fina zapustnica za dame iz pariškega duble zlata; 1 najelegančnejša zapustnica za dame nove fačone; 1 krasna židana zavratnica za gospode; 1 igla za isto z umetnimi briljanti; 3 komade elegantnih gumbov iz duble zlata z umetnimi briljanti za prsa; 2 mehanična gamba za manšete, duble zlato s patentovanim zapiralnikom; 2 krasna gumba za ovratnico iz duble zlata; 1 elegantni prsten za gospoda z lepim kamenom; 6 najljepjih barvanih žepnih robcav; 1 krasno in fino obrobjeno žepno ogledalo; 10 finih angleških papirjev za pisma in 10 zavitkov. Vseh krasnih predmetov stane z uro vred o. 150 le 2 gld. in se dobé, dokler so v zalogi, po poštnem 3 8 - 2 povzetju pri krakovski 6 5 - 3

trgovski hiši F. Windisch v Krakovu,

(Krakau, Postfach Nr. 16-10).

Franjo Jakil
Tovarnar kôž v Rupih
zaloga v Gorici Rabatišče 2.

Ivan Reja
začasni oskrbnik vinarskega in sadjarskega društva za Brda s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20. in gostilničar „Alla Colomba“ v Gorici, na voglu ulice Morelli. Priporoča se rojakom v mestu in deželi.

ANTON OBIDIČ
čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Anton Vodopivec
gosilničar
„pri petelinu“ v Trstu via Ghega št. 7. (zraven j. kološpora), ima zalogo vipavskih vin v Prvačini pri Gorici.

IVAN DEKLEVA
veletržec z vinom,
ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmjerne.

Pek Karol Drašček
prijoroca
pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici
Solkanska ulica 9
prijoroca pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 2 45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabejših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1 20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko
Vrtna ulica št. 8.
prijoroca v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih in dalmatinskih vinogradov. Cene zmjerne, potrežba točna. Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrín
v Gosposki ulici št. 23
prijoroca
svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Ambrož Furlan
v Tržaški ulici št. 4
prijoroca svojo trgovino jedilnih potrebščin in domačih pridelkov.

Usnjar Franc Bensa
v Ozki ulici 8
prijoroca vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebšchine za čevljarje.

Anton Koren
Gosposka ulica 4
prijoroca razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Saunig & Dekleva
glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. Popravljalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

Hausner & Lokar
tovarna usnja v Mirnu pri Gorici. Zaloga in prodaja na drobno v Gosposki ulici št. 9.

Klobučar Anton Fon
v Semeniški ulici
prijoroca svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izbornimi vini.

Andrej Jakil
Tovarnar kôž v Rupih p. Miren. Prodajalnica na Kornu v Gorici.